

Lapkričio 14-ąją minima Pasaulinė diabeto diena.

Vaikų ir paauglių diabetas.

Kas yra diabetas? Diabetas yra lėtinė liga, kuria susergama dėl nepakankamos insulino gamybos kasoje arba sutrikusio jo veikimo audiniuose. Insulinas yra hormonas, kurio reikia, kad kraujo gliukozė patektų į ląsteles ir būtų paversta energija. Tiek insulino stoka, tiek sutrikusi jo veikla gausina gliukozės kiekį kraujyje (hiperglikemija). Dėl to ilginiui pažeidžiamos organizmo kraujagyslės, įvairūs audiniai ir organai.

Vaikų ir paauglių diabetas.

Diabetas yra viena iš dažniausių vaikų lėtinių ligų. Jis gali varginti įvairaus amžiaus vaikus, netgi kūdikius. Kartais diabeto simptomai painiojami su kitomis ligomis, pvz., gripu. Vaikai paprastai serga I tipo cukriniu diabetu. Jų kasa dažniausiai negamina insulino. Liga prasideda ūmiai ir išaiškina per kelias savaites ar mėnesius. Vaiko gyvybei išsaugoti yra būtinos insulino injekcijos. Cukrinis diabetas – neišgydoma, bet kontroliuojama liga.

Susirgusiajam:

reikia planingai maitintis,
mankštintis,
švirkšti insuliną,
mokyti valdyti ligą.

Svarbu kasdien derinti insulino dozes prie valgomo maisto, fizinio, emocinio krūvio, todėl vaikai ir jų šeimos nariai turi gerai nusimanyti apie ligą ir jos padarinius. Tėvų užduotis – stengtis, kad mažųjų ligoniukų organizmo medžiagų, ypač angliavandenių, apykaita būtų kuo normalesnė, t. y. panaši į sveiko žmogaus. Jeigu tai nepavyksta, per gausi kraujo gliukozė sukelia ilgalaikes komplikacijas. Blogai kontroliuojamas diabetas po 10 – 20 metų gali pakenkti akių, inkstų ir kitų organų kraujagyslėms, nervams, dėl to kyla aklumo, inkstų transplantacijos, kojų amputacijų grėsmė. Vaikai, kurių diabetas gerai valdomas, puikiai mokosi, užauga darbingi, kūrybingi, laimingi. Tinkamai besigydančios žmonės be komplikacijų išgyvena 50 ir daugiau metų. Per metus Lietuvoje suserga apie 100 vaikų iki 18 metų. Tiek berniukams, tiek mergaitėms pavojus vienodas. Dažniausiai liga diagnozuojama 5 – 7 metų vaikams ir 10 – 14 metų paaugliams. Ar vaikas serga?

Pirmieji diabeto požymiai:

dažnas šlapinimasis, ypač naktį,
besaikis troškulys,
didėjantis alkis,
svorio mažėjimas,
nuovargis,
negebėjimas susikaupti ar išlaikyti dėmesį,
suprastėjusi rega,
vėmimas ir skrandžio skausmai (dažnai painiojami su gripu).

Ligos poveikis:

Diabetas veikia ne tik vaiką, bet ir jo šeimą. Kraujo gliukozės tyrimai, injekcijų, maisto ir fizinio krūvio reguliavimas trikdo įprastą kasdieninį gyvenimą. Diabetas gali kenkti normaliai vaiko gyvenimui, brendimui, mokymosi rezultatams, augimui. Vaikui ir šeimai tvardyti, malšinti psichologinius, emocinius išgyvenimus turi padėti įvairių sričių specialistai, gerai išmanantys pediatriją. Tokiu būdu vaikai, sergantys pirmo ar antro tipo diabetu, gali augti ir bręsti nepatirdami žalos.

Pagal Lietuvos diabeto asociaciją,
parengė sveikatos priežiūros specialistė Gražina Povilaitienė